

Curs acadèmic:		Nivell:				Grup:			
Característiques del grup									
Situació d'aprenentatge núm 2	Títol: Jo sóc capaç	Context:	X	personal	X	educatiu	X	social	professional
	<p>Una de les principals finalitats de l'educació és facilitar que els infants arriben a ser persones autònomes, que puguin ser, fer i decidir per si mateixos. Ser una persona autònoma implica la capacitat de prendre decisions en la vida quotidiana relacionades amb els interessos i les necessitats personals, però també amb la identificació de situacions perilloses i amb accions que procuren un benestar físic i mental.</p> <p>L'escola infantil ha de promoure en els infants el desenvolupament de la capacitat de relacionar-se, la seua capacitat de conviure, establint la base d'unes relacions afectives sòlides i segures amb les persones adultes i amb els altres xiquets i xiquetes. Aquestes relacions, que s'aniran construint amb el pas del temps, són, per als infants, de gran influència per a prendre consciència de si mateix, afavorir la seua autonomia, assegurar la seua personalitat i adquirir les habilitats socials necessàries per a la convivència.</p> <p>A més a més, en aquestes primeres etapes del desenvolupament, el cos és font d'aprenentatges, de relacions i d'expressió, i constitueix la base de l'activitat autònoma. L'entorn escolar ha de proporcionar el context adequat i l'acompanyament necessari, sota una mirada atenta, pacient i respectuosa, perquè des d'edats primerenques els infants puguin descobrir el plaer que els proporciona l'activitat per iniciativa pròpia en un ambient segur i tranquil. D'aquesta manera, reconeixeran el seu cos globalment i parcialment, les possibilitats perceptives i d'acció, d'expressió i moviment, així com les limitacions, i seran capaços d'identificar les sensacions que experimenten, gaudir-hi i servir-se de les possibilitats expressives del cos per a manifestar-les. En aquest procés l'infant avançarà des de la dependència total de la persona adulta cap a una autonomia progressiva, en la mesura en què cada xiquet i xiqueta aprén a integrar, utilitzar els recursos i les estratègies que li facilitaran un desenvolupament harmònic.</p> <p>En aquest marc, la vida escolar s'organitza al voltant d'uns espais rics en possibilitats d'aprenentatge i d'unes rutines quotidianes (higiene, menjar...) que permeten convertir-se en oportunitats per establir relacions càlides i afectuoses amb les xiquetes i els xiquets.</p> <p>Així doncs, l'autonomia s'ha d'entendre des de les diverses dimensions que permeten actuar, pensar, sentir i ser. Per això, és important deixar que els infants actuen per si mateixos i que els equips educatius o pedagògics acompanyen, ajuden, reforcen, faciliten contextos o situacions d'interès i significatives dins de la vida quotidiana.</p>								

<p>Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats</p>	<p>Competències específiques</p> <p><i>ÀREA 1: Competències específiques</i></p> <p>CE1. Explorar i experimentar les necessitats i possibilitats del cos per mitjà del moviment en diversos espais, i mostrar seguretat, respecte i confiança.</p> <p>CE2. Manifestar i compartir emocions, sentiments, necessitats, interessos i pensaments en situacions de la vida quotidiana amb respecte i seguretat</p> <p>CE3. Establir interaccions amb els seus iguals i els adults de l'entorn social més pròxim per mitjà de vivències quotidianes i valorar la importància de la cura, l'amistat, el respecte i l'empatia.</p> <p>CE4. Mostrar comportaments i actuacions concordes amb el propi benestar físic, mental, social i emocional, de cura de l'entorn pròxim i d'iniciació al consum responsable en situacions habituals de la vida quotidiana</p> <p>CE5. Prendre iniciativa, planificar i seqüenciar la pròpia acció, de manera individual o en grup, amb la finalitat d'afrontar reptes i resoldre tasques o problemes senzills en el context del dia a dia.</p>	<p>Criteris d'avaluació vinculats</p> <p>Criteris d'avaluació vinculats (1º cicle)</p> <p>CE1: Mostrar acceptació i respecte pel propi cos i el dels altres.</p> <p>CE2. Manifestar i identificar emocions bàsiques.</p> <p>CE3. Establir relacions de confiança amb les persones pròximes.</p> <p>CE4. Portar a la pràctica rutines relacionades amb la cura personal i l'alimentació amb l'ajuda de la persona adulta quan siga necessària.</p> <p>CE5. Afrontar xicotetes adversitats, prendre decisions i sol·licitar ajuda quan calga.</p> <p>Criteris d'avaluació vinculats (2º cicle)</p> <p>CE1: Identificar i acceptar les diferències entre el propi cos i el dels altres.</p> <p>CE2. Adoptar estratègies senzilles de regulació emocional.</p> <p>CE3. Participar activament en situacions escolars que requerisquen reflexió i presa de decisions i afavorisquen un clima de convivència.</p> <p>CE4. Afrontar xicotetes adversitats i prendre decisions, manifestar actituds de superació, sol·licitar i prestar ajuda.</p> <p>CE5. Planificar i organitzar accions per a arribar a una meta realista o resoldre problemes senzills de la vida quotidiana.</p>
<p>Sabers bàsics</p>	<p>1r Cicle</p> <ul style="list-style-type: none"> - El moviment lliure en les diverses situacions de la vida quotidiana. - Accions relacionades amb les necessitats bàsiques quotidianes d'alimentació, descans i higiene personal en espais no habituals. - Identificació i adequació d'estats emocionals a les diverses situacions: temps d'espera, xicotetes frustracions associades a la satisfacció de necessitats bàsiques i cures. - Satisfacció pels progressos assolits que generen de seguretat i confiança. - Accions bàsiques en la resolució de tasques senzilles i reptes amb demanda d'ajuda. - Xicotetes responsabilitats en jocs, situacions i activitats. - Vinculació afectiva amb les persones de referència. - Estratègies per a proposar, comunicar experiències i participar activament en situacions de la vida quotidiana i gestionar possibles conflictes. 	<p>2n Cicle</p> <ul style="list-style-type: none"> - Autoimatge positiva i ajustada davant dels altres. Identificació i respecte a les diferències. - Estratègies per a desenvolupar la seguretat en si mateix, el reconeixement de les seues necessitats, possibilitats i limitacions. - Estratègies per a manifestar i regular les necessitats bàsiques en relació amb el benestar personal. - Participació en els hàbits i les pràctiques sostenibles i responsables relacionades amb l'alimentació, la higiene, el descans, l'autocura i la cura de l'entorn - Estratègies per a compartir pensaments i planificar accions que ajuden a resoldre un problema o una tasca de manera creativa en situacions de la vida quotidiana. - Seguretat i confiança en les pròpies possibilitats d'aprenentatge i satisfacció pels progressos aconseguits. - Sentit de pertinença al grup i relacions amb les persones del seu entorn. - Estratègies per a la resolució pacífica i dialogada de conflictes sorgits en les interaccions amb els altres. - Pautes bàsiques de convivència que incloguen el respecte a les diferències i la igualtat de gènere. - Estratègies per a proposar, comunicar i participar activament en la presa de decisions de situacions de la vida quotidiana.

Organització

Contextos/accions

L'autonomia no s'ensenyà és una conquesta que farà l'infant a partir de les diferents situacions de la vida quotidiana però també, segons siga tractat el xiquet i la xiqueta.

1. Autonomia física. Dissenyar espais que permeten aquestes accions:

Moment d'entrada i eixida:

- Vestir-se i desvestir-se: Llevar-se i posar-se la jaqueta, penjar-la al penjador, també les sabates, els calcetins...

Bany:

- Cooperar i participar de forma activa en el procés del canvi de bolquer, prenent decisions sobre el propi moviment i les seues preferències a l'hora de ser cuidada: canviar dreta, accedir o no al moment de canvi que se li proposa, adonar-se si va banyada, treure's i posar-se el bolquer, asseure's al vàter...
- Participar en la cura personal: mocar-se, rentar-se les mans, torçar-se la boca...

Espai per cobrir necessitats bàsiques:

- Resoldre les seues necessitats bàsiques: posar-se aigua, agafar i identificar el propi got, esmorzar ...

Menjador:

- Cooperar i participar en el moment de menjar: parar taula, triar la que li ve de gust, rentar la taula, tirar el fem al contenidor corresponent...

2. Autonomia intel·lectual i moral. Dissenyar espais que permeten aquestes accions:

Espai lliure circulació pel propi ambient:

- Tenir iniciativa pròpia, moure's per l'espai segons el seu interès i motivació i saber què hi ha a cada lloc.
- Escollir entre diferents espais dins l'aula i a l'escola, fer una proposta de joc o exploració amb els materials d'un espai, decidir amb qui jugar.
- Expressar opinions pròpies.
- Seguir les normes perquè les assumissen i no per la por o obediència.
- Participar en la presa de decisions de situacions de la vida quotidiana

Projectes d'investigació

- Posar a prova les seues capacitats i limitacions a través de propostes que suposen un repte intel·lectual.
- Compartir i intercanviar idees/teories/hipòtesis.
- Sentiment de pertinença al grup.
- Seguretat i confiança en les pròpies possibilitats d'aprenentatge i satisfacció pels progressos.

Paper de les famílies: (abans la tutora o tutor haurà explicat com s'espera que haja de fer l'acompanyament dins de l'ambient)

- Entrada i eixida flexible. Algunes pautes poden ser:

*En arribar **saluden** a la mestra/ al mestre, guarden les pertinences en el lloc corresponent.*

*El seu paper serà d'**observadors i observadores** i és l'infant el que pren la iniciativa.*

*Per escoltar i parlar amb els infants s'han de **posar a la seua alçada**. És importat el contacte visual quan parlem.*

*La millor ajuda que poden oferir-los és **deixar-los ser**, evitant l'ajuda si no és necessària. Les famílies poden fer preguntes per ajudar als infants per cercar una solució i aconseguir el que es proposen, sense fer les coses per elles o per ells.*

*La **resolució de conflictes** es farà per part de la mestra o del mestre o del personal educador.*

Paper de la persona educadora o la mestra o el mestre:

Partir de la idea que els infants són persones competents, amb ganes de comunicar-se i comprendre el món, ens ha de fer reflexionar sobre com hem de construir relacions de qualitat amb ells i elles perquè puguin créixer explorant totes les seues potencialitats i capacitats. Però, com han de ser aquestes relacions de qualitat que acompanyaran a l'infant en aquest camí cap a la verdadera autonomia?

1. Relacions de confiança:

Relacions on podem confiar els uns dels altres. Les persones adultes confiem en les competències dels xiquets i xiquetes però també, els infants han de confiar en nosaltres per això, s'ha de construir un vincle segur. És important sentir-se volguda i tranquil·la per a poder confiar en una mateixa, així com en les altres.

2. Relacions honestes:

L'honestedat ens permetrà construir relacions positives per a tota la vida on totes les parts se senten respectades, escoltades, compreses i acollides. Per això, a les xiquetes i als xiquets se'ls diu la veritat (que siga fàcil de comprendre), no es manipula, ni es fa xantatge emocional, ni molt menys s'humilia.

Es posen límits de manera clara i ferma. Aquests límits es poden establir de manera verbal o mitjançant l'espai, i els han de conèixer els infants per a poder distingir entre el que es pot i no es pot fer en les zones compartides.

3. Relacions autèntiques:

Cada xiqueta i cada xiquet és una persona única i irrepetible, per tant, ens hem de poder relacionar de manera particular i autèntica amb cadascun d'ells i elles perquè pugan sentir-se comprés, compresa, valorat o valorada perquè pugan sentir que acollim les seues necessitats i li donem respostes adequades. Per a construir aquesta relació autèntica serà necessari una escolta activa del que sent, pensa, prefereix i li interessa i que senta que el seu benestar és important.

4. Relacions de respecte:

Entenent per respecte com "el respecte als ritmes i necessitats vitals", "el respecte a les emocions i sentiments" però també, al "respecte al propi cos i al de les altres persones". Per a això cal donar temps, i tindre en compte que el temps del xiquet o xiqueta no és el mateix que el temps de les persones adultes, és a dir, les relacions de respecte suposen respectar el temps necessari perquè l'infant pugan participar, respondre i actuar.

Organització	Organització dels espais	Distribució del temps	Recursos i materials	Mesures de resposta educativa per a la inclusió
Instruments de recollida d'informació per a la valoració del progrés dels infants	<ul style="list-style-type: none"> - Preparar l'ambient interior i exterior rics en oportunitats de joc, que puguen respondre a diferents interessos del grup. - Espais que faciliten relacions de gran grup, xicotet grup, de parelles d'amics o amigues o per estar a soles. - Espais d'accés delimitats i ben definits (mobiliari baix, evitar l'excés de material i organitzat de manera ordenada i cuidada estèticament) - Disposició d'un espai personal per a cada xiquet o xiqueta on poder guardar les seues pertinences i que siga accessible pels infants. 	<p>Tota la jornada escolar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Creació de documentacions pedagògiques que possibilita l'espai i les relacions afectives i que ajuden a visualitzar les conquestes cap al camí a l'autonomia. - Tindre al seu abast els materials que necessita per desenvolupar les accions de forma autònoma per resoldre les necessitats bàsiques (got, gerra d'aigua...) i per a la cura personal (es-pills, mocadors, paperera...). 	<p>És necessari conèixer el moment evolutiu, les seues capacitats i limitacions per ajustar el nostre acompanyament de manera individualitzada i que permeta dissenyar uns espais que proposen reptes ajustats a les seues possibilitats.</p>
Observacions i documentacions pedagògiques	<p>1. Fotografies/ Vídeos: Criteris per fer les fotografies:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Imatges individuals</u> que mostren xicotetes adversitats, interessos, manifestacions d'actituds de superació... 2. <u>Imatges en xicotet o gran grup</u> que mostren com presta ajuda, situacions de presa de decisions, converses ... <p>2. Graella de preguntes que guien la nostra observació:</p> <p>Alguns exemples referents a l'ESPAI:</p> <p><i>Comunica les seues opcions de manera clara?</i> <i>Ofereix i possibilita trobades, relacions, interaccions entre les persones?</i> <i>El lloc permet que els infants juguen de moltes maneres diferents?</i></p> <p><i>Els materials són utilitzats autònomament o no pels infants?</i> <i>Ofereixen tota classe de desafiaments, reptes físics i cognitius?</i></p> <p>3. Diari</p>		<p><i>Com se situen o es desplacen?</i> <i>Existeixen zones mortes (espais que s'eviten per falta d'interés)?</i> <i>Existeixen zones desitjades?</i></p> <p><i>Promouen la relació o la dificulten?</i></p>	<p>Aquest procés de recollida d'informació de les observacions i la seua reflexió, es farà visible a través de les documentacions pedagògiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Per donar sentit i visibilitat a les accions dels infants: per a elles i ells mateixos i per a tota la comunitat educativa. - Per reflexionar sobre el paper de l'espai i de l'acompanyament de la mestra, mestre o personal educador. <p>Exemples de documentacions pedagògiques que mostren:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Situacions de la vida quotidiana on els propis infants han pres decisions que han afavorit la resolució d'un conflicte i ha millorat el clima de convivència. 2. Relacions de confiança que han construït un grup d'infants en un espai preparat. 3. El procés davant d'un repte que un infant ha trobat amb un material present en l'ambient. 4. Un procés individual on planifica i organitza accions per a arribar a una meta realista o resoldre problemes senzills de la vida quotidiana.

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport